

že na postaji; po opravljenem delu moraš po mestu postopati noter do 1/3. ure ali celo do večera. Kadar dela doma ni, bi se že veljalo; pa kaj druga je, ako imaš krmo pokošeno, ali celo bolnika doma, ali pa druge nujnosti. Če imaš pri sodnji posla in imaš poziv za 8. uro, tedaj ti je še le sitno čakati, dasiravno so gospodi tako prijazni, da nam prilično uro določijo, če jim je le mogoče. Ni dolgo, kar sem imel v uradu samo dobiti podpis pobotnice za 75 kr. in samo za to sem moral celi predpoldan in večerko porabiti. In enakih slučajev je na cente!

Zato se vedno bolj čuti potrebnost po še večkratni zvezi, ki bi se celo lahko dala izvršiti. Okoli 10. ure vozi vlak tovornik iz Pragarskega; lahko bi se mu pripel vagon 3. razreda že na Pragarskem, ki bi pobasal popotnike v Račah in Hočah. Okoli 1/2.12. ure pa iz Maribora vozi tovornik, ki bi nas lahko po opravljenem poslu zopet domov zapeljal, zopet do Pragarskega. Ta zveza bi tudi v poletni dobi ugajala veseljakom, ki se iz Maribora po ti črti radi vozijo.

Naj bi tedaj g. župan v Framu ali v Račah ali skupno napisala dotično prošnjo, jo podkrepila s podpisi bližnjih farnih in občinskih predstojnikov, ter jo poslala sl. okraj. zastopu za nadaljnjo predlogo.

Dajte nam priročen denar!

Stajničarji so se pritožili zoper denar. (*Südst. Post* od dne 28. nov. p. 3.) Na prvi vid onega dopisa nas je misel napadla: Mi Slovenci pa bi bili zadovoljni, ako bi le denarja imeli. Pa prebravši dopisek o nevolji novega denarja, smo priznali resnico te nevolje tako, da enako tudi mi mrmramo zoper novo veljavo, ter željno prosimo in težko pričakujemo denarne spremembe, ki bi morala nekaj bolj srebrna in papirnata biti.

Ravno posedujem različnega denarja blizu za 25 fl. in mošnjček je tako nadut, da, če bi kdo videl, bi misliti moral: Ta je kje dve žemlji ukradel in v žep vtaknil! Človek bi moral posebnega oprodo imeti, ki bi mu torbico nosil za petami. Kako lahkoten je bil prejšnji papirnati goldinarček, ki si ga brž v listnico skril, pa tudi za uha ven potegnil brez ropota, kadar je bilo treba. To bi pač smeli tirjati, ker obilno cap pošiljamo v papirnice. — Naše vrle gospode poslance prijazno opozorujemo na to opravičeno željo in splošno tirjatev za papirnati denar, tembolj ker c. kr. poštni uradi črez 3 gold. drobiža ne vsprejemejo. G.

Sejmovi. Dne 7. decembra na Dobrni, v Lučah, Cmureku, Sevnici ob Savi, v Vuzenici in Mariboru (tudi za konje.) Dne 9. dec. v Št. Ilju v Slov. gor., v Bučah in Dobovi. Dne 10. dec. na Bregu pri Ptuj (za svinje.)

Dopisi.

Iz Ormoža. (Novo slov. gasilno društvo.) Z veseljem se je napolnilo vsako rodoljubno srce, ko se je raznesla vest, da snujejo naši vrli okoličani gasilno društvo s slovenskim poveljem. Kdo ne uvidi, kolikega pomena so gasilna društva za probujo narodne zavesti! Zasluga možev, koji so se trudili v tej stvari, ni torej majhna, posebno če pomislimo, da so nam celó politične oblasti delale težave. Pravila smo posneli po istih evenskih gasilnih društev, koja je torej namestnija za pravilne spoznala. No, nam so ta pravila dvakrat vrnila ter osnivanje društva prepovedali. V tretje komaj je izrekla namestnija, da osnivanja društva ne prepove. — Med temi boji na zunaj deloval je osnovalni

odbor pod vodstvom g. dr. J. Omulca, poverjeniki iz občin Hardek, Pušenci, Litmerk in Hum so mu pa pri tem uspešno pomagali. Nabirali so se udi, kupila brizgalnica za 1300 gld., postavila utica za brizgalnico in društveno orodje tako, da je v trenutku, ko so prišla potrjena pravila, društvo imelo svoj dom. Ideja, koja se je vzbudila v srcu nekaterih rodoljubov, našla je brzo pot v srca naših zavednih okoličanov, pravo odkritosrčno veselje je zavladalo povsod. O tem smo se lahko najbolj prepričali dne 22. novembra, ko se je vršilo osnivanje »prostovoljne požarne brambe za ormoško okolico s sedežem v Hardeku«. Privrelo je od vseh strani zavednega ljudstva, da so bili prostori v gostilni g. Kalchbrennerja prenapolnjeni. Predsednik osnovalnega odbora, g. dr. J. Omulec, je otvoril shod, pozdravil navzoče, da zakličejo presvetlemu cesarju trikratni »živio«, čemur so se vsi navdušeno odzvali; godba je zaigrala cesarsko himno, katero so vsi stoji poslušali. Zatem je razlagal g. predsednik idejo gasilnih društev, njih človekoljubni, narodni in socijalni pomen. Po prečitanju in tolmačenju pravil se je začela volitev odbora in sicer so bili izvoljeni sledeči gg.: Martin Stanič, načelnikom; Andraž Žinko, njegovim namestnikom; Franc Hanželič, blagajnikom in Anton Porekar, tajnikom. Posamezni oddelki so pa volili za svoje vodje sledeče gg. in sicer: brizgalničarji Franca Staniča (namestnik Alojzij Mikl); plezalci Andraža Vrhovščaka (namestnik Matjaž Rajh); varuha Martina Školibra (namestnik Ivan Trstenjak); nadzornikom orodja bil je izvoljen g. Lovro Kirič. Vse volitve so se vršile jednoglasno. Po izvolitvi predá g. dr. J. Omulec predsedništvo novemu g. načelniku, kateri se osnovalnemu odboru in njegovemu predsedniku iskreno zahvali na trudu ter prosi tudi v naprej blagohotne podpore. Društvu je pristopilo takoj 40 udov, kateri so storili obljubo v roke načelnika; ta trenutek je bil po izreku vseh veličasten in pretresljiv. — Kakor slišimo, oglašajo se dan za dnevom novi društveniki, da bo društvo jedno najmočnejših. K društvu je pristopila tudi litmerska godba, katera nam je že pri osnovanju svirala in nas zabavala pozno v noč. — Pohvalno moramo tudi omeniti, da so se udeležili ormoški Slovenci te redke slavnosti polnoštevilno. Tako smo zapazili č. gg. župnika in kaplana, gg. dr. Gersaka in dr. Geigerja ter lepo število narodnih dam, katerim je g. dr. Omulec napil zdravico. — Pri porodu novega društva so pristostvovali od gasilnih društev le vrli trgovski gasilci, kateri so pod vodstvom načelnika, g. Novaka, krepko primarširali v Ormož. Zabavni del je bil velenjamiv. Poleg g. dr. Omulca so si stekli za osnivanje novega društva mnogo zaslug tudi gg. dr. Gersak, F. Hanželič, Anton Porekar, nadučitelj na Humu, in Alojzij Mikl, ki pri svojih mnogobrojnih prijateljih pridno nabira za blagajno novega društva, ne omenjaje drugih vrlih narodnjakov, koji so širili misel narodnega gasilnega društva med ljudstvom. — Novemu društvu pa kličemo: Pomozi Bog!

Iz brežiškega okraja. (Žalostni časi.) Dragi mi bralec! Vem, da si večkrat že čital v »Slov. Gosp.«, kako je bila opustošila že pred več leti naše lepe vinske gorice neusmiljena morilka, trtna uš, katera ni prizanesla nobenemu vinogradu v našem okraju. Nekateri kmetovalci so začeli zasajati svoje opustošene vinograde na ameriški podlagi, katero početje se je, hvala Bogu, prav izvrstno obneslo. Nižji sloji, videvši ta napredek, poprijeli so se sicer z velikimi naporji te za ta kraj najplodonosnejše stroke. Bodi mi dovoljeno omeniti, kakšen je bil ta začetek. Večinoma so ti ubogi trpini morali pričeti z golimi rokami, niso se ustrašili težkega dela, niti zime, ne neugodnega vremena, da so prekopalje svoje opustošene vinograde. Toda kaj bi bil

ta ves napor, ako ne bi bila visoka vlada in slavna štajarska hranilnica priskočila z brezobrestnimi posojili na pomoč? Visoka vlada je pokazala zares svojo materino skrb za uboge podložne in štajarska hranilnica pa bratovsko ljubezen. S to požrtvovalnostjo se je dossegla še-le splošna obnova po trtni uši opustošenih vinogradov in up na boljše čase za kmetovalca. Pa močno smo se varali, zadeli smo ob nepremagljivo oviro, pokazala se je v tej zadevi tajna konkurenca, katera preti zadnji košček kruha iztrgati tukajšnjemu kmetu. Kako to? Prejšnja leta, ko je še rodila stara vinska trta, izvažalo se je vino iz naših krajev v Ljubljano, Kamnik, Istro in vse mogoče kraje, če tudi je vsled kacega neugodnega leta slabo bilo. A sedaj se vozi ravno narobe, to je iz Ljubljane, Istre in Bog vé od kod, semkaj v naše vinske kraje in nosijo dotični sodi imena raznih tovarn in vinskih trgovcev, dasiravno imajo tukajšnji vinorejci naravnega vina od novih nasadov na razpolago, pa se le malo prodá, ker kupcem, oziroma krčmarjem ponarejeno vino bolj ugaja. Morebiti, da ga po nizki ceni dobijo in up. To je tudi udarec za našega vinorejca, ker s posojili od visoke vlade in slavne hranilnice nakupil si je nove dolgove, vsled česar z obupom gleda v bodočnost, ako pojde še dolgo tako naprej, da bi ponarejena vina imela prednost. Že danes premišluje, od kod vzeti, da povrne izposojeni znesek, katerega si je izposodil ravno za povzdigo vinoreje, potem plačeval tako veliko dačo, katera raste od leta do leta. Ali niso to zares žalostni časi, ako ne bode mogel naš vinorejec svojega naravnega in zdravega vina prodati? Vsega tega so krivi tisti, ki vino ponarejajo in za naravno prodajajo. Ponarejeno vino sploh spodkopava prebivalstvu zdravje, vinorejcem pa prej ko slej pripravlja beraško palico. Prašamo gospode državne poslance in višjo oblast, kako dolgo se bode še gledalo skoz prste takemu početju? Ali ni že skrajni čas, da visoka vlada prepreči skoraj bi rekel take pogubljive čine? Ako bode visoka vlada v tej zadevi potrebno ukrenila, kar je upati, potem bode rešen naš vinorejec gotove pogube.

Z Zdol pri Kozjem. (Občinske razmere.) Naj nekoliko načrtam pred občinskimi volitvami županove in sploh občinske razmere. Pred tremi leti smo z veseljem srcom stopili na volišče ter volili za župana g. J. Preskerja. Nadejali smo se, da bode po očetovsko skrbel za občino in občane. A žalibog motili smo se. Že tisto leto, ko smb ga na županov stolček posadili, je hudo celo občino toča obiskala. Deželna vlada je nekoliko podpore dala po toči poškodovanim posestnikom in sicer koruze. Župan, moder mož, jo je znal prav izpeljati. Vložil je sicer prošnjo za po toči poškodovane občane, pa kako? Izbral je take, ki niso bili posebno potrebni. Najbolj ubogih in potrebnih pa ni videl. Neka žena je celo rekla možu, ko je koruze domu pripeljal, ko bi bil dobil denarjev, koruze še imam dovolj. Ali je to pravo županovo gospodarstvo? Nikakor ne! Pa tudi letos je po naši občini toča hudo oklestila. Deželna vlada je dovolila dati nekoliko denarne podpore po toči poškodovanim posestnikom. Ali naš župan je tudi zdaj znal obrniti. Vložil je sicer prošnjo, pa le za en par svojih prijateljev; a drugih ubogih, ki so v resnici še bolj podpore potrebni, pa ni videl, čeravno je hodil točno škodo po občini pregledovat in cenit in jo je cenil za več tisoč goldinarjev. Ali je to prava skrb županova za občane? Ne. Še nekaj! Neki mladenič se ni letos pred vojaškim naborom oglašil županu; a naš župan, potrebujoč časti, je dal siromačka na c. kr. okr. glavarstvo, ki mu je tudi 24 ur zapora naložilo. Vsako nedeljo ga je župan gotovo videl in govoril z njim, in zdaj ga je v kazen spravil. Kdo je bil

tega kriv? Župan. — Občinska volitev bode prihodnjo nedeljo, dne 6. decembra pri županu g. Preskerju, ob 1. uri popoldne. Volilci, pridite v obilnem številu na volišče, ter si volite prav značajnega moža za župana, moža, kateri bode po očetovsko skrbel za svojo občino. Volilci, volite takega moža! Kako bodo volitve iztekle, bodem že naznanil.

Izpred Maribora. (Ubožišče.) Za dan 21. novembra t. l. je tudi slav. c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru sklicalo zbor zaradi ubožišča ter povabilo vse dotične osebe. Med drugimi osebami smo videli štiri ukaželjne gospode župnike, kar nas seveda ni iznenadilo. Nerazumljivo vendar je to, da smo v tem izvoljenem društvu videli tudi znanega apostola po sili Nemcev — iz Slivnice, brez povabila. Vse barve je »špilal«, zeleni kušarji so mu po licu lazili, ko je g. okr. glavarja slišal prav lepo slovensko govoriti. Le kar čudili smo se mu, da ni takoj vzel svojega jezervoglatega klobuka ter šel naravnost v šotor »premile Mariboržanke«, g. c. kr. glavarja tožit zaradi slovenskega nagovora. Gotovo ga bo ta prizor potisnil na pravo misel, ako še kaj pameti ima, da Slovencev več preganjal ne bo in duhovnikov ne sovražil, ki se borijo za mili slovenski jezik, katerega tudi g. c. kr. okr. glavar tako visoko ceni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Poslanci državnega zbora so vsprejeli postavbo o povišanju uradniških plač po želji vlade. Postava stopi v veljavo, ko bode dognana pogodba z Ogersko in še višji davek na žganje in pivo. No, to je še daleč! Poprej se še naj odpravi desetek na kmetih, sicer kmečki davkoplačevalci nikakor ne bodo zadovoljni s to postavbo. — Liberalci mestnega zastopa dunajskega so izjavili, da se od slučaja do slučaja ne udeležijo občinskih sej.

Češko. Primanjkljaj v deželnem proračunu za prihodnje leto znaša pet milijonov, ker je država skoro vse davke nase potegnila. — Deželni odbor je že izdelal zakonski načrt o direktnih volitvah na kmetih. — Celó Nemci trdijo, da se nemška večina v budeviškem mestnem zastopu vzdržuje edino le z denarjem.

Štajarsko. V Gradcu so pri dopolnilnih občinskih volitvah sijajno zmagali v tretjem razredu krščanski socialisti. Dobili so vseh pet mandatov. Tudi mnogi Gradčani se že kažejo kristijane. V drugem razredu pa so s težavo zmagali liberalci. — »Krščanska kmečka zveza« se ustanovi za Srednji Štajar. To je naperjeno proti liberalcem in bržčas tudi proti vrlim konservativcem.

Koroško. V Borovljah je strokovna šola za puškarsko obrt. To šolo je lani obiskovalo 24 Slovencev in 7 Nemcev in vendar je na tej šoli popolnoma vse »tajč«. — Poslanec Prade, znan prusaški kričač, pride v kratkem v Celovec, da bode nemške Celovčane podžgal za bismarkovanje.

Kranjsko. V osrednjo komisijo za pregledovanje zemljiškodavčnega katastra je voljen Nemec baron Berg. Volili so ga štirje slovenski in dva nemška liberalca. — Ljubljanski obrtniki so ustanovili »obratno zvezo«, ki razširi svoje delovanje po vsej deželi. — V Trzinu so si izvolili nemškega župana in sicer Karola Mally-ja.

Primorsko. Razmere pri tržaškem poštnem ravnanstvu morajo biti neznosne, ker je že tretji slovenski uradnik pobegnil iz Trsta. — V nedeljo je imela »Edinost« v Škedenju pri Trstu shod. Vedno glasneje zahtevajo okoličani lastno okrajno glavarstvo.